

SVIJET FINANCIJA HUB PREGLED

BLAGI OPORAVAK kreditiranja svih sektora

Bankama kombinacija rasta depozita i slabog kreditnog oporavka **omogućava nuđenje značajnijih iznosa kunskih kredita, te paralelno razduživanje u inozemstvu.** Kamatna marža je blago povećana i iznosi 2,7 posto, što je u rangu marži u zemljama Srednje i Istočne Europe

oko 4 mlrd kn
neto dobit banaka u prvih
devet mjeseci 2016.

17,7%
pad udjela loših kredita

21,5%
stopa adekvatnosti kapitala

Ukupna likvidna sredstva M4 (novčana masa, štedni i oročeni kunski depoziti, devizni depoziti te obveznice i instrumenti tržišta novca), u trećem tromjesečju rasla su po međugodišnjoj stopi većoj od pet posto što je najbrži rast M4 od 2012. Sličan se trend pojavio i kod novčane mase. To se tumači gospodarskim oporavkom i posebice ovogodišnjom uspješnom turističkom sezonom, ističe se, među ostalim, u *HUB Pregledu*, kvartalnoj publikaciji Hrvatske udruge banaka.

Međugodišnje usporedbe vrijednosti kredita u bilancama banaka više nisu pouzdan indikator kreditne aktivnosti. Učinci konverzije kredita u švicarskim francima i prodaja portfelja loših kredita presudno utječu na podatke.

Hrvatska se nalazi u skupini s većinom država članica Europske unije koje bilježe manju vrijednost kredita u bilancama ove godine u odnosu na lanjsku. No, podaci o kreditnim transakcijama upućuju na blagi oporavak kreditiranja svih sektora.

JOŠ NEUSPOREDIVO S PRETKRIZNIM STANJEM

Međutim, još se ne radi o znatnijem oporavku koji bi se mogao uspoređivati s razdobljem prije krize. Bankama kombinacija rasta depozita i slabog kreditnog oporavka omogućava nuđenje značajnijih iznosa kunskih kredita, te paralelno razduživanje u inozemstvu. Udjel inozemne u ukupnoj pasivi banaka zbog toga je dosegno povijesni minimum od 8,9 posto. Izravni doprinos kreditnih institucija smanjenju bruto vanjskog duga od kolovoza 2015. do kolovoza 2016. iznosio je čak 2,7 milijardi eura. Ipak, valja imati na umu da će takva konstelacija postati neodrživa ako se potražnja za kreditima počne brže oporavljati.

U takvim uvjetima, kamatne stope padaju. Većina vrsta kamatnih stopa kreće se u okviru intervala kamatnih stopa euro područja, čije su granice određene prosječnim kamatnim stopama u državama s najvećim odnosno najmanjim kamatnim stopama. Takav se rezultat može označiti kao uspjeh, s obzirom na to da Hrvatska još nije uvela euro, a ovdašnje banke bilježe

relativno manje volumene posla, veće regulatorne troškove i rizike. Ti faktori se odražavaju u visini kamatne marže koja je blago povećana. Marža iznosi 2,7 posto, što je u rangu marži u zemljama Srednje i Istočne Europe. Promjena marže se objašnjava bržim padom kamatnih stopa na depozite od kamatnih stopa na kredite. Taj trend je nastavljen i u trećem tromjesečju.

U isto vrijeme, nastavljen je pad omjera loših kredita (14,7 posto). Gospodarski oporavak dovodi i do popravljanja kakvoće plasmana i do rasta tržišnog interesa za kupnju kreditnih portfelja s problemima u naplati. Više od 60 posto vrijednosti loših kredita pokriveno je ispravnima vrijednosti i rezervacijama. Uz stopu adekvatnosti kapitala od 21,5 posto, koja je među najvećima u EU, ovi omjeri čine bankovni sustav iznimno stabilnim.

OPORAVAK PROFITABILNOSTI BANAKA

Svi ovi trendovi doveli su do oporavka profitabilnosti banaka. S prosječnim povratom na aktivu od oko jedan posto i povratom na kapital od oko sedam posto u trećem ovogodišnjem tromjesečju, hrvatske banke se smještaju oko prosjeka pokazatelja za države članice EU-a.

Omjeri profitabilnosti dodatno će porasti u zadnjem tromjesečju, kada iz obračuna izade posljednje tromjesečje 2015., jer tada su još bilježeni gubici. Stoga treba gledati fundamentalne odrednice profitabilnosti među kojima je ključan rast neto kamatnog prihoda za 5,8 posto u trećem tromjesečju ove godine u odnosu na isto tromjesečje protekle godine. U isto vrijeme raste neto prihod od provizija i naknada (26 posto), dok su operativni troškovi i

VEĆINA VRSTA KAMATNIH STOPA KREĆE SE U OKVIRU INTERVALA KAMATNIH STOPA EURO PODRUČJA

amortizacija smanjeni za 1,7 posto. Zbog toga je cost-income omjer znatno poboljšan i u padu je ispod 48 posto.

Međutim, u ukupnoj neto dobiti, koja je u prvih devet mjeseci 2016. iznosila oko četiri milijarde kuna, važnu ulogu s jednom četvrtinom doprinosa imaju ostali neto prihodi, pri čemu dobiti od prodaje vrijednosnih papira prelaze milijardu kuna. Stoga će se tek sljedeće godine jasnije vidjeti kako izgleda fundamentalni trend profitabilnosti banaka. Do tada će biti jasnije i može li se očekivati daljnje ubrzanje rasta potražnje i ponude kredita, za-ključuje se u HUB Pregledu. ■